

Инвестиционо-развојна банка
Републике Српске

ПЛАН ПРИВАТИЗАЦИЈЕ ДРЖАВНОГ КАПИТАЛА

ЗА 2009. ГОДИНУ

јануар 2009. године

Садржај:

1. УВОД	1
2. ПРЕДМЕТ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ	1
3. ПРОДАЈА ДРЖАВНОГ КАПИТАЛА У ПРЕДУЗЕЋИМА.....	3
3.1. ПРИВАТИЗАЦИЈА ДРЖАВНОГ КАПИТАЛА У СТРАТЕШКИМ ПРЕДУЗЕЋИМА	3
3.2. ПРИВАТИЗАЦИЈА ДРЖАВНОГ КАПИТАЛА МЕТОДОМ ПРОДАЈЕ АКЦИЈА НА БЕРЗИ	6
3.3. ПРИВАТИЗАЦИЈА ДРЖАВНОГ КАПИТАЛА МЕТОДОМ ПРИХВАТАЊА ЈАВНЕ ПОНУДЕ ЗА ПРЕУЗИМАЊЕ	9
3.4. ПРИВАТИЗАЦИЈА ДРЖАВНОГ КАПИТАЛА МЕТОДОМ ПРОДАЈЕ ЗАПОСЛЕНИМ У ПРЕДУЗЕЋУ (ESOP)	9
3.5. ПРИВАТИЗАЦИЈА ДРЖАВНОГ КАПИТАЛА У ВЕТЕРИНАРСКИМ СТАНИЦАМА	10
3.6. ПРИВАТИЗАЦИЈА ДРЖАВНОГ КАПИТАЛА У ДРУШТВИМА ОГРАНИЧЕНЕ ОДГОВОРНОСТИ	11
4. ФИНАНСИЈСКО РЕСТРУКТУРИРАЊЕ.....	11
5. ПРИПРЕМА ПРЕДУЗЕЋА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОЦЕСА ПРИВАТИЗАЦИЈЕ	12
6. КОНТРОЛА ИЗВРШЕЊА ОБАВЕЗА ДЕФИНИСАНИХ ЗАКЉУЧЕНИМ УГОВОРИМА О ПРОДАЈИ ДРЖАВНОГ КАПИТАЛА У ПРЕДУЗЕЋИМА	12

1. УВОД

У складу са Законом о приватизацији државног капитала у предузећима ("Службени гласник Републике Српске" број: 51/06, 01/07, 53/07 и 41/08) (у даљем тексту: Закон) улогу овлашћеног продавца државног капитала у предузећима у Републици Српској од јуна 2007.године преузела је Инвестиционо-развојна банка Републике Српске а.д. Бања Лука (у даљем тексту: Инвестиционо-развојна банка или ИРБРС). Ступањем на снагу Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске" број: 118/08), од 24.12.2008.године са радом је престала Дирекција за приватизацију, а све њене послове такође је преузела Инвестиционо-развојна банка.

Полазећи од Законом дефинисаних циљева приватизације, који обухватају постизање бржег привредног раста у условима тржишне привреде, очување продуктивне запослености и стварање услова за нова радна мјеста, технолошку модернизацију привреде Републике Српске и њено укључивање у токове европске и свјетске привреде, те у међународно тржиште капитала, као и активности у овој области утврђених Економском политиком Републике Српске за 2009.годину одређене су и основне активности ИРБРС на плану приватизације државног капитала у предузећима.

Основне активности ИРБРС, као овлашћеног продавца државног капитала, у 2009. години ће бити усмјерене на:

- припрему за продају и продају државног капитала у преосталим предузећима за која постоји исказан интерес инвеститора и код којих не постоје значајније препреке приватизацији,
- савјетодавну подршку предузећима која су предмет приватизације на изради програма финансијског реструктурирања, као и у евентуалном спровођењу других облика реструктурирања, те анализу достављених програма финансијског реструктурирања ради давања мишљења о прихватљивости истих,
- утврђивање структуре и вриједности основног капитала предузећа у којима исти нису утврђени до дана регистрације Акцијског фонда Републике Српске и пренос припадајућег дијела државног капитала Фонду пензијско-инвалидског осигурања и Фонду за реституцију Републике Српске,
- учешће у дефинисању и рјешавању статуса предузећа која није могуће приватизовати, као и предузећа из комуналног сектора и јавних медија,
- контролу извршења обавеза дефинисаних закљученим уговорима о продаји државног капитала у предузећима.

2. ПРЕДМЕТ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ

Портфељ Акцијског фонда Републике Српске (у даљем тексту: Акцијски фонд), којим управља Инвестиционо-развојна банка, на дан 31.12.2008. године чини државни капитал у укупно 386 предузећа у Републици Српској која су, у складу са чланом 4. Закона, предмет приватизације.

Поред наведеног, предмет приватизације је и државни капитал у 10 предузећа која се не налазе у портфељу Акцијског фонда, а која до момента израде овог плана нису приватизована¹ ("ФАМОС-Фабрика мотора" АД Источно Сарајево, "ЗРАК" АД Теслић, "ОРАО" АД Бијељина, АД "Фабрика специјалних трансмисија" Источно Сарајево, "Фабрика мотора специјалне намјене" АД Источно Сарајево, "Технички ремонт" АД Братунац, „УНИС-ваљаоница хладно ваљане траке“ АД Бања Лука, АД Центар за унапређење пољопривреде Соколац, АД „Пољопривредни завод“ Добој и Инцелхолдинг АД Бања Лука).

Табела 1: Структура преостале приватизационе понуде у Републици Српској

Категорија/ Број предузећа	Стратешка предузећа	Комунална предузећа	Предузећа у стечају	Остала предузећа	Укупан број предузећа
Предузећа која су усклађена са законском регулативом и уписана у одговарајуће регистре КХОВ И ЦРХОВ	17 + 4	54	91	54	220
Предузећа која нису окончала поступак регистрације у регистрима КХОВ и ЦРХОВ или нису конституисана у складу са важећом законском регулативом	4 + 3	32	26	108	173
Укупан број предузећа	28	86	117	162	393

У оквиру наведене подјеле, са становишта могућности приватизације или примјене одговарајуће методе приватизације, предузећа се дијеле у слиједеће групе:

- Предузећа која су у потпуности извршила усклађивање са законском регулативом, те се регистровала у регистрима Комисије за хартије од вриједности и Централног регистра хартија од вриједности, чиме су испуњени основни предуслови за спровођење поступка приватизације државног капитала у њима. Међутим поред ових основних претпоставки битна је и даља подјела на стратешка, комунална, предузећа у којима је покренут поступак стечаја и остала предузећа. Наиме у групи стратешких предузећа налази се и њих 11 која, у складу са Одлуком Владе Републике Српске, до даљњег неће бити предмет приватизације, једнако као и комунална предузећа чији статус до данас није дефинисан. Предузећа у којима је покренут поступак стечаја такође нису предмет приватизације, изузев у случају спровођења поступка стечајне реорганизације, након чега стечајно реорганизована предузећа добијају вриједност у портфељу Акцијског фонда, и преостали државни капитал у њима може бити приватизован.

Групу осталих чине сва предузећа која нису уврштена ни у једну од три претходно поменуте групе предузећа. У овој групи се, поред осталих, налазе и предузећа која се баве информативно-културном дјелатношћу и од којих су

¹ Ријеч је о предузећима која су у моменту конституисања портфеља Акцијског фонда, на дан 28.02.2007. године, била обухваћена програмом рада Дирекције за приватизацију и за која је ова институција започела припреме за приватизацију, као и оним за које је, према информацијама добијеним од стране ресорних министарстава, постојала намјера приватизације методом непосредног одабира купца. Имајући у виду да процес приватизације ових предузећа у међувремену није спроведен, надлежност за продају државног капитала у њима, изузев у случају примјене методе непосредног одабира купца, такође је преузела Инвестиционо-развојна банка.

многа регистрована као установе, банке у којима држава тј. Акцијски фонд Републике Српске посједује акције, Централни регистар хартија од вриједности и једно друштво за осигурање. Уколико изузмемо побројане специфичне групе предузећа долазимо до знатно мањег броја оних расположивих за приватизацију у току 2009.године.

- Предузећа која се нису конституисала у складу са важећом законском регулативом и/или нису спровела процедуру уписа у одговарајућим регистрима Комисије за хартије од вриједности и Централног регистра хартија од вриједност, те до окончања ових процедура не могу бити предмет приватизације. Имајући у виду да је Влада Републике Српске својим Закључком број: 04/1-012-2920/08 од 11.12.2008.године задужила ресорна министарства да, у оквиру својих надлежности, предузму потребне мјере у циљу убрзавања поступка усклађивања облика организовања ових предузећа у складу са важећом законском регулативом и њихове регистрације у одговарајућим регистрима, за очекивати је да ће у току године одређени број ових предузећа отклонити поменуте препреке спровођењу процеса приватизације. У наведеном случају биће потребно допунити овај план приватизације и то првенствено у дијелу плана изношења државног капитала на берзу, као најчешће примјењиване методе приватизације. Допуне плана приватизације, уколико до њих дође, биће подношене на разматрање и усвајање надлежним органима Инвестиционо-развојне банке, по истој процедури као и овај план приватизације.

3. ПРОДАЈА ДРЖАВНОГ КАПИТАЛА У ПРЕДУЗЕЋИМА

Основни циљ ИРБ РС у 2009. години биће понудити на продају државни капитал у што већем броју предузећа за која постоји исказан интерес инвеститора и код којих не постоје значајније препреке за приватизацију, примјеном једне од метода прописане Законом.

3.1. Приватизација државног капитала у стратешким предузећима

Одлуком Владе Републике Српске број: 04/1-012-585/08 од 06.03.2008. године одређена су предузећа од стратешког значаја за Републику Српску, као и она међу њима чији државни капитал ће бити предмет приватизације у складу са посебним приватизационим програмима које доноси Влада Републике Српске, уз сагласност Народне скупштине Републике Српске. Од поменутих предузећа, до момента израде овог плана њих 17 није приватизовано тј. држава је и даље већински власник капитала у њима, а иста обухватају:

- АД „Гас-промет“ Источно Сарајево
- РЖР „Љубија“ а.д. Приједор
- "Крајинапетрол" а.д. Бања Лука
- Чајавец "Професионална електромеханика" а.д. Бања Лука
- "Чајавец" Мјерно детекторски уређаји а.д. Бања Лука
- "Чајавец" Телекомуникације и електроника а.д. Бања Лука
- "Чајавец" Просторна техника а.д. Бања Лука

- "Чајавец" Специјални уређаји а.д. Бања Лука
- "Зрак" а.д. Теслић
- "Фабрика специјалних трансмисија" а.д. Источно Сарајево
- "Фабрика мотора специјалне намјене" а.д. Источно Сарајево
- "Космос" а.д. Бања Лука
- "Технички ремонт" а.д. Братунац
- "Орао" а.д. Бијељина
- „ФАМОС - Фабрика мотора“ а.д. Источно Сарајево
- „Јелшинград“ Фабрика алатних машина а.д. Бања Лука
- „УНИС-Ваљаоница хладно ваљане траке“ а.д. Бања Лука

У складу са планом приватизације државног капитала за 2008.годину, Инвестиционо-развојна банка је припремила и у даљу процедуру доношења упутила посебне приватизационе програме за слиједећа стратешка предузећа: „Јелшинград“ Фабрика алатних машина а.д. Бања Лука, "Фабрика мотора за специјалне намјене" а.д. Источно Сарајево, АД "Фабрика специјалних трансмисија" Источно Сарајево, "Зрак" а.д. Теслић и "Орао" а.д. Бијељина. По окончању процедуре доношења поменутих програма, током 2009.године биће објављени јавни позиви за продају државног капитала у наведеним предузећима, те спроведена процедура продаје у њима, у складу са подзаконским актима.

Такође, у току 2008.године, а након што су се створиле неопходне претпоставке које су подразумијевале претходну корпоратизацију предузећа, започета је и израда посебног приватизационог програма за „Космос“ а.д. Бања Лука. Израда приједлога поменутог програма приватизације ће бити окончана у првим мјесецима 2009.године, а затим ће исти бити упућен у даљу процедуру.

Посебним приватизационим програмом наведеног предузећа, као што је случај и са програмима осталих стратешких предузећа, утврђује се проценат државног капитала који ће бити понуђен на продају, метода приватизације државног капитала, у складу са Законом и подзаконским актима, те други елементи неопходни за спровођење одабране методе приватизације.

Закључком Владе Републике Српске број: 04/1-012-2487/08 од 16.10.2008.године ИРБРС је задужена да, поред осталих неприватизованих предузећа намјенске производње, приступити и изради посебних приватизационих програма за предузећа: Чајавец "Професионална електромеханика" а.д. Бања Лука, "Чајавец" Мјерно детекторски уређаји а.д. Бања Лука, "Чајавец" Телекомуникације и електроника а.д. Бања Лука, "Чајавец" Просторна техника а.д. Бања Лука и "Чајавец" Специјални уређаји а.д. Бања Лука. Истим закључком задужени су представници Акцијског фонда Републике Српске и Фонда за реституцију Републике Српске у скупштинама акционара ових предузећа да, путем органа управљања у њима, иницирају хитно разријешење питања разграничења имовине и закључења споразума о разграничењу, односно диобног биланса, а како би се створили предуслови за несметану продају државног капитала у наведеним предузећима. Предвиђено је да уколико се најкасније до 31.12.2008.године не реализују поменуте активности Пореска управа РС покрене стечајни поступак за сва предузећа из ранијег пословног система Чајавец која испуњавају услове за исти. Имајући у виду наведено, ИРБРС ће, уколико у току године не буду покренути стечајни поступци и створе се неопходни предуслови, приступити

изради посебних приватизационих програма за предузећа намјенске производње из састава бившег Чајавца. Поменути програмима биће предвиђена продаја државног капитала за свих пет предузећа у пакету, како је утврђено Закључком Владе Републике Српске број: 04/1-012-2478/08 од 16.10.2008.године.

Предузећа АД „Гас-промет“ Источно Сарајево, "Крајинапетрол" а.д. Бања Лука, „УНИС-Ваљаоница хладно ваљане траке“ а.д. Бања Лука и РЖР „Љубија“ а.д. Приједор нису обухваћена планом приватизације ИРБРС за 2009.годину, обзиром на специфичну ситуацију у њима, као и најаву да ће поједина од њих бити приватизована методом непосредног одабира купца. Уколико у току године евентуално дође до одустанка од приватизације неког од наведених предузећа методом непосредног одабира купца, ИРБРС ће по налогу Владе Републике Српске приступити изради посебног приватизационог програма за исто.

Табела 2: План приватизације стратешких предузећа

Р/Б	Назив предузећа	% државног у основном капиталу предузећа	Израда, ажурирање ППП, спровођење процедуре продаје
1.	„Фабрика мотора за специјалне намјене“ а.д. Ист. Сарајево	62,35	спровођење процедуре продаје
2.	„Фабрика специјалних трансмисија“ а.д. Источно Сарајево	65,00	спровођење процедуре продаје
3.	„Технички ремонт“ а.д. Братунац	100,00	израда
4.	„ОРАО“ а.д. Бијељина	100,00	спровођење процедуре продаје
5.	„ЗРАК“ а.д. Теслић	56,28	спровођење процедуре продаје
6.	„Јелшинград“ Фабрика алатних машина а.д. Бања Лука	60,33	спровођење процедуре продаје
7.	„Космос“ а.д. Бања Лука	100,00	израда
8.	„ФАМОС - Фабрика мотора“ а.д. Источно Сарајево	65,00	ажурирање
9.	Чајавец „Професионална електромеханика“ а.д. Бања Лука	65,18	израда ППП уколико се створе предуслови за исту
10.	„Чајавец“ Мјерно детекторски уређаји а.д. Бања Лука	65,14	
11.	„Чајавец“ Телекомуникације и електроника а.д. Бања Лука	63,24	
12.	„Чајавец“ Просторна техника а.д. Бања Лука	63,01	
13.	„Чајавец“ Специјални уређаји а.д. Бања Лука	62,92	

Напомена: У поступку приватизације предузећа „ОРАО“ а.д. Бијељина, „Технички ремонт“ а.д. Братунац и „Космос“ а.д. Бања Лука, у којима је цјелокупан капитал државни, извршиће се пренос 10% капитала Фонду ПИО, а 5% Фонду за реституцију Републике Српске.

Обзиром да се према Закону, приватизација свих стратешких предузећа може вршити методом непосредног одабира купца, у случају одређења за примјену исте, њено спровођење преноси се у надлежност Владе Републике Српске.

3.2. Приватизација државног капитала методом продаје акција на берзи

Правилима продаје на берзи и њиховима измјенама и допунама („Службени гласник Републике Српске“ број: 97/06 и 22/08), утврђено је да се продаја државног капитала овом методом примјењује:

- код приватизације акција државног капитала акционарских друштава која се не приватизују по посебном приватизационом програму, и
- код приватизације акција државног капитала акционарских друштава која се приватизују по посебном приватизационом програму, када је продаја на берзи утврђена као метод продаје.

Такође, правилима је утврђено да се продаја на берзи акција државног капитала врши организовањем посебних аукција за пакет акција, с тим да се у случају продаје најмање 50%+1 акција основног капитала у предузећу, аукција за пакет акција организује уз могућност постављања услова и квалификационих критеријума за учеснике на аукцији. У овом случају величину пакета акција који ће бити предмет продаје на аукцији, евентуалне услове продаје и квалификационе критеријуме за учеснике, као и измјену истих у случају неуспјеле аукције, утврђује овлашћени продавац уз сагласност Владе Републике Српске.

Изузетак од наведеног је приватизација акционарских друштава у којима је вриједност државног капитала до 300.000,00 КМ. Наиме, код ових предузећа предмет продаје на аукцији је цјелокупан пакет акција државног капитала, а продаја на берзи се врши без постављања услова и ограничења продаје тј. квалификационих критеријума.

У случају неуспјеле продаје аукцијом за пакет акција, продаја се може спровести у оквиру редовног берзанског трговања.

У складу са наведеним, планом продаје на берзи акција државног капитала у 2009. години обухваћено је 45 предузећа подијељених у двије групе, како слиједи:

- 5 предузећа у којима се продаја на берзи врши организовањем посебне аукције уз могућност постављања услова и квалификационих критеријума за учеснике (Табела 3), и
- 41 предузеће у којем се продаја на берзи врши организовањем посебне аукције без постављања услова и квалификационих критеријума или путем редовног берзанског трговања (Табела 4).

Табела 3: План продаје на берзи организовањем посебних аукција за пакет акција државног капитала уз могућност постављања услова и квалификационих критеријума за учеснике

Р/Б	Назив предузећа	Ознака ХОВ	% државног у основном капиталу	Број акција државног капитала
1.	„ХПК“ Хемијска прерада кукуруза АД Драксенић - Козарска Дубица	НРКD-R-A	68,998288	18.953.776
2.	„Инцел - холдинг“ АД Бања Лука	INCH-R-A	65,000000	131.511.458
3.	„Бромет“ АД Босански Брод	BRMT-R-A	64.999081	1.245.372
4.	АД „Градска тржница“ Приједор	GTPR-R-A	74,700401	304.313
5.	„Центар за унапређење пољопривреде“ АД Соколац	1235796	65,000005	1.904.875

Напомена: Дио државног капитала предузећа „ХПК“ Хемијска прерада кукуруза АД Драксенић – Козарска Дубица, који чини 898.500 акција, односно 4,74% државног капитала биће приватизован методом продаје запосленим у предузећу (ESOP), која је одобрена Одлуком Владе Републике Српске број: 04/1-012-3009/08 од 18.12.2008.године, док ће преостали дио акција државног капитала бити понуђен на продају путем берзе, уз могућност постављања услова и квалификационих критеријума.

Табела 4: План продаје на берзи организовањем посебних аукција за пакет акција државног капитала без постављање услова и квалификационих критеријума за учеснике или путем редовног берзанског трговања

Р/б	Назив предузећа	Ознака ХОВ	% државног у основном капиталу	Број акција државног капитала
1.	Хотел „Босна“ АД Бања Лука	HBSN-R-A	20,685568	3.923.717
2.	„Очна оптика“ АД Бања Лука	OPTI-R-A	76,430000	160.503
3.	„Микроелектроника“ АД Бања Лука	CMEL-R-A	26,370935	922.127
4.	У.Ш.П.П. „Дринић“ АД Петровац	DRNI-R-A	29,999293	220.685
5.	„Крајина борац“ АД Бања Лука	KRBC-R-A	21,658230	285.128
6.	МИ „Левита“ Градишка	LVTA-R-A	24,384845	8.036.830
7.	„Млинпек“ АД Прњавор	MLPS-R-A	11,967255	302.545
8.	„Развитац“ АД Дворови, Бијељина	RAZV-R-A	30,001229	256.287
9.	АД „Ремонт монтажа“ Бијељина	RMON-R-A	29,999597	156.147
10.	„Сарајево-гас“ АД Источно Сарајево	SGAS-R-A	29,999998	4.919.880
11.	„Санатрон“ АД Нови Град	SNTN-R-A	29,908417	327.388
12.	УТРЦ „Терме-Озрен“ АД Петрово	TOPK-R-A	100,00	158.719
13.	АД „Тргоекспорт“ Невесиње	TRGE-R-A	29,999519	443.104
14.	„Житопродукт“ АД Бања Лука	ZPBL-R-A	25,222865	8.521.378
15.	АД "Босанка" Пале	BOSA-R-A	29.999979	283.732
16.	АД "Будућност" Шамац	BUDU-R-A	29.999764	954.648
17.	Хотел "Крајина" АД Мркоњић Град	HTKR-R-A	19,964736	348.181
18.	АД "ИНТАЛ" Милићи	INTL-R-A	1,831919	25.866
19.	АД "Извор" Билећа	IZVR-R-A	29.397298	1.366.163
20.	АД "Јадранка" Бања Лука	JDRK-R-A	30.07364	535.967
21.	А.Д. "Металрад" Модрича	MTLR-R-A	29.999945	814.851
22.	А.Д. "Планина" Блатница	PLNA-R-A	27.621319	428.916
23.	А.Д. "Петар Мркоњић" Модрича	PMRK-R-A	29.999373	3.624.124
24.	БРЦ "Шехер" Бања Лука	SEHR-R-A	10.552633	193.190
25.	ПД "Семберија" А.Д. Бијељина	SEMB-R-A	24.706593	3.501.092
26.	А.Д. "СОКО ФТС" Љубиње	SFTS-R-A	30.000167	1.958.842
27.	"СОКО ГУМА" А.Д. Љубиње	SGUM-R-A	30.000332	379.896
28.	"Сточар" А.Д. Бања Лука	STOR-R-A	19.725927	1.160.423
29.	А.Д. "Тргопром" Билећа	TRPR-R-A	29.996522	542.566
30.	А.Д. "УНИС-ФЕРОС" Сребреница	UFRS-R-A	30.00054	588.742
31.	А.Д. "Унионинвест" И.Сарајево	UNIN-R-A	29.999321	234.055
32.	А.Д. "Велепром" Зворник	VLPT-R-A	0.016272	1.554
33.	А.Д. "Велепром & РК" Шамац	VPRK-R-A	30.000516	865.979
34.	АД „Чајавец-мега“ Бања Лука*	CMEG-R-A	23,973134	2.983.079
35.	„Друштвени стандард“ Чајавец АД Бања Лука*	CDST-R-A	30,001197	461.299
36.	„Чајавец“ ЕОП АД Бања Лука*	CJEO-R-A	30,001530	117.657
37.	АД „Чајавец“ Специјална опрема Бања Лука*	CJSO-R-A	30,000191	550.262
38.	„Чајавец“ АД Бања Лука*	CJVC-R-A	29,821277	1.352.182
39.	„Чајавец-СИП“ АД Бања Лука*	CSIP-R-A	30,000363	834.593
40.	„Пољопривредни завод“ АД Добој	PLPZ-R-A	65,000210	154.414
41.	„Ваздушна бања“ АД Невесиње	1119583	100,00	770.854

Наведеном табелом су обухваћене и акције предузећа која су била уврштена у план продаје на берзи у 2008.години али нису могле бити понуђене на продају због низа објективних препрека, укључујући и неријешене имовинско-правне односе, блокирано трговање истим од стране Бањалучке берзе и сл. Ово се нарочито односи на предузећа из бившег система Чајавца те „Пољопривредни завод“ АД Добој, код којих је нарочито наглашен проблем неријешених имовинско-правних односа. ИРБРС ће настојати, у складу са својим овлашћењима, да утиче на отклањање поменутих препрека како би што већи број од наведених акција државног капитала могао бити понуђен на продају током 2009.године.

Обзиром да је продаја појединих акција из наведене табеле организовањем посебних аукција била неуспјешна током 2008.године, овлашћени продавац се одредило за промјену начина продаје и исте је крајем претходне године понудио путем редовног берзанског трговања. Овакав начин продаје тих акција ће се наставити и током 2009.године уз повремено разматрање могућности снижења продајне цијене непродатих акција.

Наиме, почетну продајну цијену једне акције и пакета акција државног капитала, у складу са Правилима продаје на берзи, овлашћени продавац утврђује приликом доношења одлуке о продаји на берзи. Ова цијена се, у складу са чланом 10. и 11. Правила, одређује као минимална цијена и иста не може бити нижа од цијене утврђене у складу са Уредбом о методологији за утврђивање нето вриједности имовине Акцијског фонда Републике Српске и Фонда за реституцију Републике Српске, односно за предузећа која су у посљедњем финансијском извјештају исказала губитак у висини или изнад укупног капитала, почетна цијена акције износи 1% номиналне вриједности акције.

Обзиром да се у складу са Уредбом обрачун цијене врши на мјесечном нивоу, приликом доношења одлуке о продаји на берзи као почетна цијена узео се цијена акције сваког појединог предузећа, коју је утврдио депозитар (Централни регистар хартија од вриједности а.д. Бања Лука) у посљедњем достављеном мјесечном Извјештају о утврђивању вриједности имовине и обавеза и израчунавању нето вриједности имовине Акцијског фонда Републике Српске.

Изузетак наведеном јесте начин утврђивања почетне цијене једне акције и пакета акција државног капитала у акционарским друштвима која из било којег разлога нису уврштена у портфељ Акцијског фонда Републике Српске и која се утврђује на основу процјене вриједности капитала.

Након једне неуспјеле аукције за пакет акција или неуспјеле продаје у оквиру редовног берзанског трговања, у периоду од 7 дана од дана уношења продајног налога, овлашћени продавац може мијењати начин продаје, услове продаје и почетну продајну цијену, при чему се почетна продајна цијена, у једном кораку, смањује за 10% од претходно утврђене почетне цијене.

У складу са одредбама Закона, приватизација државног капитала у предузећима обухваћеним планом изношења на берзу (Табела 3 и 4) може се вршити и методама прихватања јавне понуде за преузимање, као и продајом запосленима у предузећу (ESOP). У складу са наведеним, овлашћени продавац задржава право да, уколико то оцијени оправданим, предузећа наведена у плану изношења на берзу приватизује неком од наведених метода.

3.3. Приватизација државног капитала методом прихватања јавне понуде за преузимање

Правилима прихватања јавне понуде за преузимање ("Службени гласник Републике Српске" број: 97/06) дефинисано је да се ова метода примјењује у случају када овлашћени продавац оцијени да се истом могу постићи циљеви утврђени Законом о приватизацији државног капитала у предузећима, без обзира на претходно одобрени метод приватизације.

Наиме, уколико објављена понуда за преузимање акција предузећа из порфеља Акцијског фонда, укључујући и она обухваћена планом изношења на берзу, буде прихватљива за овлашћеног продавца са становишта понуђене цијене по акцији, а у складу са критеријумом утврђеним Правилима, или уколико иста буде повољнија од цијене која се може постићи примјеном других метода приватизације, ИРБРС ће донијети одлуку о прихватању јавне понуде за преузимање.

Обзиром да јавну понуду за преузимање акција објављују лица која су у својству акционара појединог предузећа или су заинтересована да на овај начин стекну то својство, овлашћени продавац (ИРБРС) није у могућности да унапријед одреди за која предузећа ће бити примјењена ова метода приватизације.

3.4. Приватизација државног капитала методом продаје запосленим у предузећу (ESOP)

Слично као и код продаје државног капитала методом прихватања јавне понуде за преузимање, метода продаје запосленима у предузећу такође ставља овлашћеног продавца у пасивну позицију са становишта иницијативе за примјену исте.

Наиме, ријеч је о методи приватизације која се покреће на основу писаног захтјева упућеног овлашћеном продавцу од стране најмање 30% од укупног броја запослених у предузећу, којим се изражава намјера куповине државног капитала, проценат акција који су запослени спремни да купе, те рок њихове отплате. Тек по пријему оваког писаног захтјева, овлаштени продавац ће цијенити да ли се таквом приватизацијом могу постићи циљеви утврђени Законом, без обзира на претходно одобрени метод приватизације.

ИРБРС ће у првим мјесецима 2009.године приступити закључењу уговора о продаји дијела државног капитала у предузећу „ХПК“ Хемијска прерада кукуруза АД Драксенић – Козарска Дубица са запосленима у овом предузећу који су поднијели захтјев за куповину акција државног капитала. Наиме, ријеч је о захтјеву 62 запослена који су исказали спремност за куповину укупно 898.500 акција из портфеља Акцијског фонда Републике Српске, што чини 4,74% државног или 3,27% основног капитала предузећа. Наведену продају Влада Републике Српске је одобрила Одлуком о подстицајним условима продаје државног капитала запосленим у „ХПК“ Хемијска прерада кукуруза АД Драксенић – Козарска Дубица број: 04/1-012-3009/08 од 18.12.2008.године.

Поред наведеног, дана 23.12.2008.године предузеће „Очна оптика“ а.д. Бања Лука је обавијестило ИРБРС о заинтересованости његових радника за куповину државног капитала ESOP методом, као и о иницијативи за исказивање интереса за учешће у овој методи приватизације, објављеној у дневним новинама дана 19.12.2008.године. Уколико у првим мјесецима 2009.године запослени упуте званичан захтјев за куповину акција државног капитала овом методом, ИРБРС ће приступити оцјени прихватљивости истог.

Уколико државни капитал наведеног предузећа не буде приватизован методом продаје запосленим, исти ће бити понуђен на продају путем берзе.

3.5. Приватизација државног капитала у ветеринарским станицама

Приватизација ветеринарских станица у Републици Српској, у складу са одлукама Владе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 9/00, 13/01, 1/05 и 16/06), вршена је примјеном јединственог посебног приватизационог програма којим је као метода приватизације утврђен тендер са варијабилним условима, а дефинисани су и јединствени услови и елементи за вредновање понуда.

На овај начин до данас је у Републици Српској приватизовано укупно 37 ветеринарских станица, док је неприватизовано остало њих 7 као и „Ветеринарско сточарски центар“ а.д. Бања Лука. Да би било могуће извршити приватизацију поменутих предузећа неопходно је сагледати могућности примјене досадашњих рјешења кориштених за приватизацију ових предузећа, нарочито са становишта методе и услова приватизације, те исте прилагодити важећем Закону и тренутној ситуацији у области ветеринарске дјелатности, као и самим предузећима. Имајући у виду да се ради о специфичној дјелатности, Инвестиционо-развојна банка је, у циљу стварања поменутих претпоставки за приватизацију, у току 2008. године у више наврата упућивала дописе Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, као ресорно надлежном за област ветеринарске дјелатности. Обзиром да до краја 2008.године нису окончане активности на стварању неопходних претпоставки, као и због чињенице да многе неприватизоване ветеринарске станице нису извршила неопходна усклађивања облика организовања са важећом законском регулативом, ИРБРС ће у току 2009.године иницирати и предузимати неопходне активности како би се створили услови за продају државног капитала у преосталим неприватизованим предузећима ветеринарске дјелатности.

Табела 5: Преглед неприватизованих предузећа из области ветеринарске дјелатности

Р/Б	Назив предузећа	Ознака ХОВ	% државног у основном капиталу предузећа
1.	„Ветеринарско сточарски центар“ АД Бања Лука	VSCE-R-A	54,55
2.	Ветеринарска станица Петрово	VSPT-R-A	64,99
3.	Јавна ветеринарска амбуланта Оштра Лука	1903624	64,89
4.	Ветеринарска станица Рибник	1042190	100,00
5.	Ветеринарска станица Осмаци	1925130	100,00
6.	Ветеринарска станица Лопаре	1052969	100,00
7.	Ветеринарска станица Чајниче	1249851	100,00
8.	Ветеринарска станица Илиџа	1100190	100,00

3.6. Приватизација државног капитала у друштвима ограничене одговорности

У портфељу Акцијског фонда Републике Српске, поред акција државног капитала у акционарским друштвима, налази се и удио државе у једном друштву са ограниченом одговорношћу „Central-tours“ д.о.о. Бања Лука, у којем држава посједује 24,33% основног капитала.

Важећа подзаконска регулатива (правила за спровођење појединих метода продаје) не прописује процедуру која би се могла примијенити у приватизацији власничких удјела државе у друштвима са ограниченом одговорношћу.

Имајући у виду наведено, као и могућност да још нека предузећа у току усклађивања облика организовања са важећом законском регулативом буду регистрована као друштва са ограниченом одговорношћу, ИРБРС ће се ангажовати на припреми приједлога подзаконског акта којим би била прописана процедура продаје државног капитала у овом облику друштва капитала.

4. ФИНАНСИЈСКО РЕСТРУКТУРИРАЊЕ

Законом је утврђена могућност финансијског реструктурирања дуга предузећа која су предмет приватизације, а које се врши искључиво конверзијом у акције укупног дуга предузећа (главница и камата) насталог по основу:

- пореза из члана 4. закона о Пореској управи,
- обавеза према буџету Републике Српске по свим другим основама, и
- кредита и осталих дуговања према Републичкој дирекцији за робне резерве.

Иницијатива за спровођење поступка финансијског реструктурирања полази од самог предузећа, које након доношења одлуке о намјери реструктурирања дуга, приступа изради Програма финансијског реструктурирања. Овај програм се сачињава у складу са Упутством о садржају Програма финансијског реструктурирања, на обрасцу који је прописала Инвестиционо-развојна банка. Сачињен Програм реструктурирања предузеће подноси ИРБРС на анализу и давање мишљења, након чега се исти доставља Влади Републике Српске ради доношења коначне одлуке.

Имајући у виду наведено, ИРБРС ће настојати да све, у току године достављене, програме реструктурирања у што краћем року анализира и опредјели своје мишљење о њима, како би исти били упућени Влади Републике Српске на коначно одлучивање.

Такође, ради што квалитетније припреме програма финансијског реструктурирања, пратеће документације, као и спровођења процедуре након одобравања истог, ИРБРС ће континуирано свим заинтересованим предузећима пружати савјетодавну подршку те, по окончању поступка промјене власништва у Централном регистру ХОВ, приступити продаји државног капитала предузећа у складу са предвиђеним методама.

5. ПРИПРЕМА ПРЕДУЗЕЋА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОЦЕСА ПРИВАТИЗАЦИЈЕ

Као дио активности припреме предузећа за приватизацију, чланом 18. став 5. Закона дефинисано је да ће овлашћени продавац утврдити структуру и вриједност основног капитала предузећа којима иста није утврђена до дана ступања на снагу Закона. У складу са наведеним, а у циљу дефинисања начина поступања, Инвестиционо-развојна банка је сачинила Правилник о утврђивању структуре и вриједности основног капитала предузећа („Службени гласник Републике Српске“ број: 18/08), који је ступио на снагу дана 07.03.2008. године. Овим правилником утврђена је процедура издавања Увјерења о структури и вриједности основног капитала, чиме се омогућава спровођење процеса њихове корпоратизације, а затим и продаја државног капитала у њима. Изузетно за предузећа којима примјеном једног од начина прописаних правилником не буде могуће утврдити структуру и вриједност основног капитала ИРБРС ће предложити покретање поступка ликвидације.

Такође, према Закону, у поступку приватизације државног капитала Фонду пензијско-инвалидског осигурања припада 10% државног капитала, а Фонду за реституцију 5% државног капитала. Изузетак од наведеног правила су једино предузећа у којима је вриједност државног капитала до 300.000 КМ и код којих се, умјесто преноса државног капитала, поменути фондовима преноси припадајући дио постигнуте продајне цијене. Имајући у виду да за поједина предузећа претходно није извршен пренос државног капитала на фондове, као дио припремних активности за спровођење процеса приватизације, правилником је прописано и издавање обавјештења о приватизацији извршеној преносом припадајућег дијела државног капитала на поменуте фондове.

6. КОНТРОЛА ИЗВРШЕЊА ОБАВЕЗА ДЕФИНИСАНИХ ЗАКЉУЧЕНИМ УГОВОРИМА О ПРОДАЈИ ДРЖАВНОГ КАПИТАЛА У ПРЕДУЗЕЋИМА

Један од задатака ИРБРС као овлашћеног продавца државног капитала у предузећима јесте и контрола извршења уговорних обавеза купаца државног капитала који су закљученим уговорима, поред обавезе плаћања продајне цијене, преузели и друге обавезе (инвестирање у предузеће, запошљавање одређеног броја запослених, задржавање претежне дјелатности предузећа, поштивање појединачног колективног уговора и др.). Поменута контрола, за свако предузеће појединачно, врши се по истеку сваке од уговорених година периода пословног плана што у већини случајева подразумијева вршење најмање 3 контроле, обзиром да период пословног плана најчешће траје 3 године. Постоје и изузеци, односно уговори код којих је контрола извршења појединих уговорних обавеза утврђена у дужем периоду (нпр. уговорима о продаји државног капитала у ветеринарским станицама предвиђено је контрола обавезе задржавања претежне дјелатности предузећа у трајању од 10 година).

ИРБРС је током 2008.године закључила 3 уговора (Уговор о продаји државног капитала у предузећима „Глас Српске“ а.д. Бања Лука, „Глас српски-графика“ а.д. Бања Лука и „Глас српски-трговина“ а.д. Бања Лука, Уговор о продаји државног капитала у Фабрици компресора и пнеуматских алата „Трудбеник“ а.д. Добој и Уговор о продаји

пакета акција државног капитала у АД ГИК „Хидроградња“ Источно Сарајево – Пале) који ће у току 2009.године бити предмет контроле.

Поред наведеног, престанком рада Дирекције за приватизацију ИРБРС је преузела и обавезу вршења контрола испуњења уговорних обавеза купаца из уговора о продаји државног капитала које је током свог рада закључио претходни овлашћени продавац, а код којих још увијек постоје обавезе чије контролисање је неопходно. У наредној табели дат је преглед свих контрола које ће ИРБРС извршити током 2009.године.

Табела 5. Оперативни план контроле извршења уговорних обавеза за 2009.годину

Р/б	Назив предузећа	Година контроле	Метода приватизације
Јануар 2009. године			
1.	„Пољопривредни завод“ АД Бијељина	друга	вар. тендер
2.	„Бирач“ АД Зворник	пета	вар. тендер
3.	Ветеринарска станица Вишеград	пета	вар. тендер
4.	„Ослобођење“ а.д. Бања Лука	трећа	вар. тендер
5.	„Бањалука филм“ а.д. Бања Лука	пета	фиксни тендер
Фебруар 2009. године			
5.	„Млекара“ АД Бања Лука	четврта	вар. тендер
6.	Ветеринарска станица Челинац	шеста	вар. тендер
7.	Ветеринарска станица Братунац	шеста	вар. тендер
8.	Ветеринарска станица Градишка	шеста	вар. тендер
9.	„Индустрија алата“ АД Требиње	друга	вар. тендер
10.	Ветеринарска станица Котор Варош	шеста	вар. тендер
11.	Ветеринарска станица Невесиње	шеста	вар. тендер
12.	Ветеринарска станица Требиње	трећа	вар. тендер
Март 2009. године			
13.	„Бањалучка пивара“ АД Бања Лука	трећа	вар. тендер
14.	Ветеринарска станица Сребреница	шеста	вар. тендер
15.	Ветеринарска станица Нови Град	шеста	вар. тендер
Април 2009. године			
16.	„Јелшинград“ ФМД Прњавор	трећа	вар. тендер
17.	„Глас Српске“ а.д. Бања Лука, „Глас српски-графика“ а.д. Бања Лука и „Глас српски-трговина“ а.д. Бања Лука	прва	тендер
18.	Ветеринарска станица Мркоњић Град		вар. тендер
19.	Ветеринарска станица Рудо	шеста	вар. тендер
20.	Ветеринарска станица Фоча	шеста	вар. тендер
Мај 2009. године			
21.	Ветеринарска станица Гацко	трећа	вар. тендер
22.	„Романија путеви“ АД Соколац	четврта	фиксни тендер
23.	„Трудбеник“ а.д. Добој	прва	тендер
23.	„Енергоинвест“ РАОП а.д. Источно Сарајево	трећа	вар. тендер
Јун 2009. године			
24.	Ветеринарска станица Зворник	седма	вар. тендер
25.	„Телеком Српске“ а.д. Бања Лука	прва	вар. тендер
26.	„План“ а.д. Бања Лука	пета	фиксни тендер

Јул 2009. године			
27.	Ветеринарска станица Модрича	седма	вар. тендер
28.	Ветеринарска станица Угљевик	седма	вар. тендер
29.	„Крајинапремјер“ а.д. Бања Лука	пета	фиксни тендер
30.	Ветеринарска станица Бања Лука	шеста	вар. тендер
Август 2009. године			
31.	„Томекс“ а.д. Љубија	пета	фиксни тендер
32.	„Јелшинград“ ФМГ а.д. Градишка	трећа	вар. тендер
33.	„Лука“ а.д. Шамац	трећа	вар. тендер
34.	Ветеринарска станица Приједор	седма	вар. тендер
35.	Ветеринарска станица Бијељина	седма	вар. тендер
36.	Ветеринарска станица Прњавор	седма	вар. тендер
37.	Рудник боксита „Сребреница“ Сребреница	трећа	вар. тендер
Септембар 2009. године			
38.	Ветеринарска станица Теслић	седма	вар. тендер
39.	Ветеринарска станица Добој	седма	вар. тендер
40.	Ветеринарска станица Соколац	седма	вар. тендер
41.	Ветеринарска станица Лакташи	седма	вар. тендер
42.	Ветеринарска станица Билећа	седма	вар. тендер
43.	Ветеринарска станица Србац	шеста	вар. тендер
Октобар 2009. године			
44.	АД ГИК „Хидроградња“ Пале	прва	берза
45.	Ветеринарска станица Брод	шеста	вар. тендер
46.	Ветеринарска станица Козарска Дубица	шеста	вар. тендер
47.	„УНИС“ Творница специјалних цијеву а.д. Прњавор	пета	вар. тендер
48.	Ветеринарска станица Рогатица	седма	вар. тендер
49.	Ветеринарска станица Шипово	шеста	вар. тендер
50.	Ветеринарска станица Источно Ново Сарајево	седма	вар. тендер
51.	Ветеринарска станица Шамац	седма	вар. тендер
Новембар 2009. године			
52.	Ветеринарска станица Шековићи	седма	вар. тендер
53.	Ветеринарска станица Пале	седма	вар. тендер
54.	Фабрика управљача система озубљене летве Невесиње	четврта	фиксни тендер
55.	„Фабрика дувана“ а.д. Бања Лука	трећа	вар. тендер
Децембар 2009. године			
56.	Ветеринарска станица Кнежево	седма	вар. тендер
57.	Ветеринарска станица Дервента	седма	вар. тендер
58.	Ветеринарска станица Власеница	седма	вар. тендер
59.	„Говедарска фарма“ (сада „Фармланд“ а.д. Нова Топола)	пета	вар. тендер
60.	„Дијал“ Теслић	девета	фиксни тендер

Напомена: Код предузећа приватизованих методом фиксног тендера, као и ветеринарских станица, период пословног плана је истекао али су преостале друге уговорне обавезе, чија контрола траје дуже од три године.